

De schilderijen van Rezi van Lankveld zitten vol tegenspraak. Ze zijn met hun gegoten vlakken letterlijk plat en tegelijkertijd onmetelijk diep en ongrijpbaar. Niek Hendrix waagt zich aan een typering van een eigenzinnig oeuvre dat in het buitenland hoger gewaardeerd lijkt te worden dan in Nederland.

Door Niek Hendrix

Het is lastig om vat te krijgen op de schilderijen van Rezi van Lankveld (1973). Al snel verval je in algemeenheden die voor meer kunstenaars gelden zoals vorm, diepte en kleur. Of het gaat over het technische proces: welke verf er wordt gebruikt en hoe deze wordt aangebracht. Beide benaderingswijzen zijn juist, maar geven geen inzage in de specifieke beeldende kwaliteit van haar werk, die zich moeilijker laat uitleggen en vooral een geduldig kijken vereist.

Rezi van Lankveld werd na haar verblijf aan de Van Eyck (1997-1999) opgepikt door internationale galleries, eerst The Approach in Londen in 2003, en daarna volgden Petzel in New York en meer recent Office Baroque in Antwerpen. Hoewel haar werk in Nederland te zien is bij Annet Gelink Gallery waar ze in 2015 en 2019 solopresentaties had, is het bij het grote Nederlandse publiek minder bekend. Dat heeft te maken met die internationale zichtbaarheid en haar tegelijkertijd bescheiden productie. Veel werken verlaten het atelier met bestemming buitenland en komen niet meer terug.

De schilderijen van Van Lankveld zijn te herkennen aan de giettechniek en een veelal ingetogen kleurgebruik. Voordat het daadwerkelijke schilderen begint, heeft ze verschillende kleuren gemengd in potjes. Door deze verf te gieten in plaats van met een kwast aan te brengen speelt toeval een grote rol. Het vraagt een voortdurende bijstelling, soms laag na laag. Steeds is er de vraag of er meer verf bijgegoten moet worden, in dezelfde of in een andere kleur? Moet het met een kwast worden bijgestuurd, of zelfs helemaal weggehaald? Wat gebeurt er linksonder en hoe verhoudt zich dat tot wat er rechtsboven gebeurt? Wat gebeurt er als ze het doek 180 graden draait? Het is een constant zoeken naar mogelijkheden, soms op grond van wat ze eerder heeft gedaan, soms iets geheel nieuws.

Van Lankveld gaat dat spel van overwegingen bedachtzaam en met volle toewijding aan en dat vereist een enorm schilder-kunstig inzicht. Het is een continue afweging hoe alle beel-daspecten samenkomen of juist blijven wringen. Dat dit een zeer tijdrovend proces is, zal sommigen verbazen. Als het werk voltooid is, ziet het er namelijk heel logisch en vanzelfsprekend uit.

In haar schilderijen gebeurt veel tegelijk en door elkaar heen, toch wordt het nooit chaotisch, rommelig of schreeuwerig. De werken hebben paradoxaal gezien iets afstandelijks en overzichtelijks; je ziet de hand van de schilder nauwelijks

terug. Bij sommige schilders kun je de penseelstreken volgen en zo precies achterhalen wat er gedaan is met de expressie van die streken. Bij de werken van Van Lankveld is dat door de giettechniek en het weghalen van verf moeilijk te traceren. Een ander belangrijk effect is dat door het gieten de dieptewerking onbestemd raakt. Sommige delen lijken zowel heel vlak als oneindig diep.

Haar vroege werk is vrijwel geheel gegoten verf, meestal in drie kleuren: een lichte tint, een kleur en zwart. De kleur is soms heel verzadigd zoals helderblauw, andere keren zijn het aardetinten zoals bruin en donkergroen. Centraal in het beeld zijn veelal figuren te herkennen. Door het gebruik van zwart ogen de werken vaak donker. Dit maakt eveneens dat de schilderijen niet heel erg doorwerkt zijn, door het vele zwart kan het contrast snel verloren raken waardoor de voorstelling zou verdwijnen.

Door de jaren heen heeft het licht-donkercontrast plaatsgemaakt voor een fris kleurenpalet. Langzaam verdween ook de herkenbare figuratie uit haar werk en ook het formaat veranderde. Werkte ze eerder met het meer monumentale formaat van van 1,5 x 1,5 meter, nu is dat het bescheiden 50 x 40 centimeter. De verkleining maakt dat iedere millimeter ertoe doet: op een groot doek is die ene millimeter veel minder snel belangrijk. Als gevolg van deze ontwikkelingen zijn de composities veel complexer en verfijnder geworden. Wellicht is ze zichzelf daarom meer toe gaan staan om te schilderen met een kwast. In heel recent werk zijn hier en daar de penseelstreken open en bloot te zien.

Door steeds te werken met wat er op het moment aan de hand is op het doek ontstaan er intense schilderijen met een radicaal eigen karakter. Het werk is niet een expressie van Rezi van Lankveld als schilder, maar de uitdrukking van het schilderij zelf als beeld. Ieder werk draagt een lange maakgeschiedenis, ook al is die niet als zodanig zichtbaar. Als toeschouwer moet je het doen met dat wat je gegeven is. Soms herken je nog een flard van figuratie, een vorm die ergens aan doet denken. Soms is het de titel die je een bepaalde richting opstuurt. Maar net zo vaak is er niets wat je handvatten geeft. Wat dat betreft is het ontwapenend werk: je ziet wat je ziet.

NIEK HENDRIX
is kunstenaar en oprichter van *Lost Painters*

Rezi van Lankveld